

ného není trestné, je pouhým disciplinárním přestupkem železničního zřízení. Stížnost jest po věcné stránce na omylu, výtká nejasnosti je lichá. § 171 tr. zák. vyhledává ve směru subjektivním, aby pachatel jednal pro svůj užitek. Zjednáni si užitku musí býti účelem činu (obmysl zlodějský). Nemusí to býti právě užitek, majetek zlodějův rozmnožující, a nevyhledává se, aby pachatel obmyslel věc si osvojiti. Stačí na př., když kdo vezme cizí věc, aby ji odcizil nebo zastavil, nebo jinému daroval, nebo když ji vůbec vzal ve prospěch jiného, vyjímaje okradeného samého. V tomto případě zjišťuje rozsudek, že obžalovaný odcizil na nádraží v T. ve společnosti druhého spoluzloděje z držení městské obce T-ské uhlí v ceně přes 75 Kč, že je odnesl do blízkého hotelu, kde ho mělo býti dle úmyslu pachatelů použito k vytopení sálu pro dělnickou organizaci. Odcizil tedy cizí věc, aby ji daroval dělnické organizaci, pokud se týče vzal ji ve prospěch této organizace, která nebyla majitelkou uhlí. Jednal tedy pro svůj užitek a dopustil se zločinu krádeže. Tvrzení, že vystupoval jako pouhý nádeník a odnášeč uhlí, je libovolné a nemá opory v zjištěních rozsudku. Z uvedeného následuje, že zde není tvrzené nejasnosti ani vnitřního rozporu, poněvadž oba výroky, jež stížnost staví proti sobě, logicky vedle sebe obstojí; i ten kdo odcizenou věc jinému daruje nebo ji vůbec v jeho prospěch odnímá, jedná pro svůj užitek a dopouští se krádeže.

Čís. 746.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).

Ke skutkové podstatě § 20 stačí, že zřejmě přemrštěná cena byla vážně požadována. Zda vážným a opravdovým byl i úmysl druhé strany, je lhostejno.

(Rozh. ze dne 25. února 1922, Kr I 135/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 12. listopadu 1920, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle § 20 čís. 2 a) cís. nař., pokud se týče přestupkem dle § 20 čís. 1 téhož nař.

Důvody:

Podle zákonné definice dopouští se přímého předražování ve smyslu § 20 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák., kdo, využívaje mimořádných poměrů, vyvolaných válkou, žádá atd. za předměty potřeby zřejmě přemrštěnou cenu. Ke skutkové povaze činu, a to činu dokonaneho stačí již pouhé požádání ceny zřejmě přemrštěné, aniž by bylo třeba, aby skutečně k uzavření obchodu došlo, ba aby vůbec koupěchtivými nějaká nabídka ke koupi byla učiněna. Pojmu »žádati« odpovídá každý projev vůle, přenechati zboží za určitou cenu; tím je pojem ten úplně vyčerpán a naplnění jeho nezávisí nutně na vztahu této vůle k určité osobě kupitelově. Budiž poukázáno k případům nabídek zboží inseráty, oběžníky, cenníky a pod., jež přece, požadována-li v nich za předměty potřeby cena zřejmě přehnaná, spadají zajisté pod hledisko § 20 cís. nařízení. Z toho plyne, že dle tohoto zákonného ustanovení

nezáleží vůbec na tom, byli-li zde vážní koupěchtiví či pouze takoví, kteří uzavírali obchod toliko na oko. § 20 cís. nařízení shledává skutkovou povahu v jednostranném jednání prodávatele, a jest tudíž osoba kupitele pro skutkovou povahu zcela nerozhodnou. Důsledkem toho nelze vytýkati rozsudku nezákonnost pro odsouzení obžalovaných pro uvedený přečin, pokud se týče přestupek, když kupující osoby vážně zboží zakoupiti nezamýšlely, nýbrž uzavřely obchod jen na oko za jiným účelem. Tím minulo se jednání obžalovaných jen výsledkem, jenž arcí k pojmovým znakům trestných činů dle § 20 čís. 1 a 2 a) cís. nařízení nenáleží. Nalézací soud postavil se proto na správné stanovisko, vysloviv, že ke skutkové povaze § 20 cit. cís. nařízení stačí, že zřejmě přemrštěná cena byla vážně požadována a že je lhostejno, zda druhá strana má úmysl za tuto cenu opravdu zboží koupiti. Že však na straně obžalovaných šlo o opravdový projev vůle, nalézací soud zjistil a po zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.) odůvodnil. S hlediska hořejších úvah je proto bez významu, že František N. nebyl seriosním kupcem, že neměl vůbec úmyslu věci koupiti, že k žádnému platnému obchodu nedošlo nebo, že obchod jest naříkatelným dle § 20 čís. 5 cís. nařízení, a jsou proto též bezcennými vývody stížnosti obžalovaného Václava T-a, obírající se otázkou, jaký vliv na trestnost a vinu pachatele jeví okolnost, že vystupoval tu tak zvaný agent provocateur (§ 25 tr. ř.). Námitka obou stížností, že u obžalovaných mohlo by se jednati jen o delikt putativní, je lichou. Můžeť o takovémto deliktu býti řeč jen tam, kde někdo chce činu, který není zakázán, jím však je mylně za trestný považován, kterýchžto předpokladů však v tomto případě není. Jako hlavní námitku uplatňuje stížnost obžalovaného Václava T-a, že prý včas dobrovolně upustil od trestného činu, takže prý je tu okolnost, zakládající jeho beztrestnost. Než zmateční stížnost buduje při uplatňování dovolávaného ve směru tomto důvodu zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. na předpokladech, které nenalézají ve zjištěních rozsudku pražádné opory, nehledíc ani k tomu, že by byly právně nezávažny. Tak tvrdí stížnost zejména, že prý dojednání celé smlouvy bylo přerušeno a odloženo na druhý den, kdy teprve měla býti smlouva dojednána a uzavřena pevně ohledně všech konkrétních kusů kupní smlouvy, že prý obžalovaný hned večer po odchodu nabízeče N-a jeho pouhou nabídku fakticky definitivně sám zamítl, vzdav se nutných příprav k předání zboží, čímž prý anuloval smlouvu i přijetí ceny a pod. Leč dle jediné směrodatných zjištění rozsudku požadoval obžalovaný dotyčné ceny vážně a byl dle hořejších úvah trestný čin konsumován již pouhým požadováním přemrštěné ceny. Stížnost sama pak stojí na správném stanovisku, že upuštění od trestného činu mohlo by se státi před jeho dokonáním, zde tedy před požadováním přemrštěné ceny. Pro takovýto předpoklad neskýtají však zjištění rozsudku žádné opory, a ani stížnost nic podobného netvrdí. Projevil-li obžalovaný snad teprve později, že se mu nabízená cena nelíbí a rozhodl-li se, že žádné zboží k uskutečnění smlouvy nepřipraví a ho vůbec nedá, nemohlo by to založenou již trestnost jeho jednání odčiniti. O nějakém upuštění od trestného činu nemůže býti řeči, a není proto důvod zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. dán, pokud se týče po zákonu proveden, poněvadž, jsa povahy hmotněprávní, vyžaduje, by se zákonem porovnáván byl jen skutkový děj, nalézacím soudem zjištěný.